

ŠTRASBURSKÉ VYHLÁSENIE

Viac ako 2 000 sociálnych podnikateľov a priaznivcov sociálnych podnikov predstavujúcich veľkú rôznorodosť sociálnej ekonomiky sa stretlo a spoločne pracovalo 16. a 17. januára 2014 v Štrasburgu. Potvrdili tu názor, že sociálne podniky musia v budúcnosti Európy zohrávať väčšiu úlohu, a určili nové myšlienky a kroky na uvoľnenie ich potenciálu pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie.

PRÍNOS SOCIÁLNEHO PODNIKU PRE EURÓPU

Je potrebné prepracovať samotný hospodársky a sociálny model Európy. Potrebujeme rast, ktorý bude spravodlivejší, ekologickejší a ukotvený v miestnych spoločenstvách. Potrebujeme model, ktorý oceňuje sociálnu súdržnosť ako skutočný zdroj spoločného bohatstva.

Sociálne podniky sú uznávané ako prostriedok na dosiahnutie sociálnej a hospodárskej súdržnosti v Európe, pretože pomáhajú budovať pluralistické a odolné sociálne trhové hospodárstvo. Sociálni podnikatelia vychádzajú zo silných stránok dlhej tradície sociálnej ekonomiky, a sú tak hnacími silami zmien, pričom vytvárajú inovatívne riešenia pre významné výzvy, ktorým čelíme v súčasnosti. Tým, že vytvárajú pracovné miesta, ponúkajú inovatívne produkty a služby a podporujú udržateľnejšiu ekonomiku, konajú vo všeobecnom záujme. Sú založené na hodnotách solidarity a aktivizácie občanov, vytvárajú príležitosti a nádej do budúcnosti.

Sociálne podniky majú v Európe mnoho podôb, rôznu veľkosť a taktiež odlišné právne formy. Tak ako sa uvádza v Iniciatíve Komisie pre sociálne podnikanie (SBI¹), majú tieto spoločné znaky:

- príjem získavajú prostredníctvom obchodovania,
- zmyslom ich hospodárskej činnosti je sociálny alebo spoločenský cieľ spoločného záujmu, často v podobe vysokej úrovne sociálnej inovácie,
- zisky sú väčšinou opätovne investované v záujme splnenia tohto sociálneho cieľa,
- spôsob ich organizácie alebo vlastnícky systém odráža ich poslanie, pričom sa uplatňuje demokratické riadenie alebo zásady vlastníctva alebo ide o zameranie na sociálnu spravodlivosť.

Sociálne podniky ponúkajú model podnikania pre 21. storočie, ktorý nastoľuje rovnováhu medzi finančnými, sociálnymi, kultúrnymi a environmentálnymi potrebami. Sociálni podnikatelia sú, ako jednotlivci a skupiny, propagátormi zmien, ktorí so zánietením zlepšujú životy ľudí a spoločenstiev.

Sociálne podniky fungujú. Sú efektívne. Neexistuje žiadna časť Európy, ktorá by nemohla profitovať zo sociálneho podnikania. V súčasnej hospodárskej kríze a v kontexte problémov, akým je starnutie obyvateľov, nezamestnanosť mladých ľudí, zmena klímy a narastajúce nerovnosti, Európa potrebuje viac sociálnych podnikov.

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/index_en.htm

VÝZVA NA PRIJATIE OPATRENÍ V ZÁUJME VYUŽITIA POTENCIÁLU SOCIÁLNEHO PODNIKANIA

Vlády a verejné orgány začínajú uznávať silu sociálneho podnikania. V mnohých členských štátoch a regiónoch sa prijímajú opatrenia na stimulovanie rastu sociálnych podnikov. Na úrovni EÚ je iniciatíva pre sociálne podnikanie pozitívnym začiatkom pri podpore ekosystémov pre sociálne podniky, nesmieme však stratiť rýchlosť. Z tohto dôvodu:

- 1. EU musí dokončiť všetky opatrenia uvedené v Iniciatíve pre sociálne podnikanie. Mala by vypracovať druhú fázu Iniciatívy pre sociálne podnikanie, ktorá rozšíri jej oblasť pôsobnosti, prehĺbi partnerstvo s členskými štátmi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, organizáciami občianskej spoločnosti a hlavnými subjektmi v tomto ekosystéme.*
- 2. Európsky hospodársky a sociálny výbor, budúca Európska komisia (s osobitnou medziútvarovou štruktúrou) a budúci Európsky parlament musia prijať plnú zodpovednosť a splniť opatrenia navrhnuté v Štrasburgu.*
- 3. Na úrovni Únie, ako aj na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni sa sociálne podniky musia intenzívnejšie zapájať do spoluvytvárania nových politík na podporu sociálneho podnikania, pričom tieto politiky musia byť prispôsobené miestnym danostiam.*
- 4. Komisia musí zabezpečiť, že jej záväzok vytvoriť ekosystém pre sociálne podniky sa stane súčasťou jej politik.*
- 5. Členské štáty a regionálne a miestne orgány musia v partnerstve so sektorom sociálneho podnikania v plnej miere podporovať rast sociálnych podnikov a pomáhať im pri budovaní kapacít, a to napríklad prostredníctvom právnych rámcov, prístupu k financovaniu, podpory začínajúcich podnikov a podpory rozvoja, odbornej prípravy a vzdelávania a verejného obstarávania.*
- 6. Európske inštitúcie a členské štáty by mali upevňovať úlohu sociálnych podnikov v rámci štrukturálnych reforiem v záujme prekonania krízy, a to najmä tam, kde sociálna ekonomika nie je dostatočne rozvinutá.*
- 7. Komisia, členské štáty a regióny musia posilniť spoluprácu medzi sociálnymi podnikmi bez ohľadu na hranice s cieľom vymieňať si vedomosti a postupy. Všetky verejné orgány by mali taktiež lepšie vzájomne spolupracovať a rozširovať svoje kapacity podporujúce rast sociálnych podnikov.*
- 8. Verejné a súkromné subjekty musia vypracovať komplexnú škálu vhodných finančných nástrojov a sprostredkovateľov na podporu sociálnych podnikov počas ich celého životného cyklu.*
- 9. Je potrebné naďalej skúmať sociálne podnikanie a zhromažďovať o ňom celoštátne štatistické údaje s cieľom lepšie porozumieť tomuto sektoru, uznať ho a zviditeľňovať medzi tvorcami politik, ako aj v rámci širokej verejnosti.*
- 10. V tejto novej Európe musia všetky subjekty nazerať na rast a vytváranie hodnôt zo širšej perspektívy, pričom musia zahrnúť sociálne ukazovatele a preukázať pozitívny sociálny vplyv pri informovaní o sociálnom a hospodárskom pokroku.*